

vand« (d. v. s. Vandværk). Det sidste blev dog af Kongen skænket til Nykøbing By, mod at Byen overtog Vedligeholdelsespligten.

I Konditionerne er imidlertid en lang Række Forbehold, og det er ikke mindst disse, der er interessante. De gælder saaledes Færgegaardene i Guldborg og Gaabense saavel som Kronerne i Vaalse, Sønder Kirkeby og Væggerløse. Vi erfarer herved, at Kromændene i de 3 Kroer hedder henholdsvis Peder Møller, Adrian Adriansen og Rasmus Jacobsen og Færgemændene i Guldborg Christian og Hans Lemming, medens Madame Lovin og Friderich Tellesen har Privilegium paa Gaabense Færgested.

Fra Salget af Borren ved Grønsund undtages Færgehuset Borrehuset med Have og Gaardsrum, der hører under Grønsund Færgested paa Møen. Derimod medfølger i Købet Lods- huset paa Borren, dog paa den Betingelse, at det skal ved- iigeholdes og benyttes som Lodsbolig.

Et andet Forbehold gælder de agende lollandske Poster, til hvis Befordring henlægges 8 Postbønder, nemlig 2 i Nr. Kirkeby, 2 i Kraghave og 4 i Orehoved. Disse har Pligt til Befordring af Post, men er til Gengæld fri for alt andet Ho- veri.

Endvidere er der en lang Række Forbehold med Hensyn til Skovparter o. lign., der i Tidens Løb er blevet henlagt Befordring af Post, men er til Gengæld fri for alt andet Ho- spital.

Dette gælder ogsaa visse Tørveskær, men til Gengæld gør Rentekammeret i Slutningen af den omstændelige Bekendt- gørelse opmærksom paa, at foruden de nuværende Tørve- moser er der ikke mindre end 12 andre Tørvemoser, hvor der med Fordel kan etableres Tørveskær, saaledes i Maarsbye (Moseby), Koe-Vænge en skikkelig Moese og hvorpaa kand skieres 12 Tørv dybt«.

Svend Jørgensen.

Daglig Kost paa Sydfalster i gamle Dage.

»Som ganske ung tjente jeg hos en Bonde lige udenfor Gedesby. Rasmus Krighaar hed han.

Vor Arbejdsdag begyndte om Sommeren Kl. 4 med at

gaa ud og malke Køerne. Først efter dette Arbejde fik vi vor Morgenkaffe med et Stykke Kandissukker til. Saa skulde vi ud og sysle. Naar vi var færdige med det ved 6-Tiden, gik vi ind til Davren, som bestod af Øllebrød. Sukker heri eller hertil var der ikke noget, der hed, hvorimod vi kunde komme Mælk i. Men naar den kolde Mælk kom i det varme Øl, dannede der sig hvide Flager paa vort Øllebrød.

Til denne Ret spiste vi saa Brød med Smør samt ristet salt Sild. Silden blev Dagen i Forvejen taget op af Salttønden for at blive vandet ud. Naar dette var sket, blev den lagt paa en Jernrist, der var fastgjort til en længere Stage. Risten anbragtes saa paa en Trefod, under hvilken der tændtes Fyr paa Viske af Rughalm. Denne røg nemlig ikke saa meget som Byghalm. Naar saa Sildene var blevet tilstrækkeligt ristede, lagdes de i et Fad, hvori der hældtes kogende Vand, dels for at holde Sildene varme, dels for at skylle dem rene for eventuelle Halmrester, som altid fattede op om Risten. De smagte dejligt, disse ristede Sild.

Kl. 8½ fik vi Frokost. Den bestod af Rug- og Sigtebrød, Smør og et Par Slags Paalæg som saltet Lamme- og Oksekød samt Ost. Hertil drak vi Øl, og til sidst fik vi en Kop Kaffe.

Kl. 12 var der Middagsmad, i Almindelighed 2 Retter, naar de Dage undtages, hvor vi fik Sulemad som Gule Ærter, Grønkaal og deslige.

Saa var der Middagssøvn til Kl. 1½. Inden vi saa gik i Marken, fik vi Kaffe med Kandis-Sukker. Der brugtes aldrig andet til Kaffe.

Allerede et Par Timer senere, Kl. 3½, vankede der Middagen, hvis Retter var de samme som ved Frokosten. Kun fik Husbond og Karlene et Par Snapse dertil. Først ved 7-Tiden, ja, Klokken kunde ogsaa i Sommerens Tid blive 8—9 — vi tog det jo ikke saa nøje dengang — var det Fyraften, hvorefter vi fik Dagens sidste Maaltid, nemlig Sigtebrød med Smør og The. Kun i Høstens Tid fik vi forinden koldt kogt Flæsk med Sennep til. Det blev nemlig betragtet som »finere Mad« og var vel ogsaa dyrere end Kød. Udenfor Høstens Tid blev det kun serveret af vor Madmor paa hel eller halvhellige Dage, men da altid til Middagensmaaltidet.

Paa saadanne Dage fik vi ingen Davre, men til Gengæld hjemmebagt Hvedekage til Morgenkaffen.

(*Marie Johansson, Gedesby, ved Carl Østen*).

En uheldig Gudmoder.

I Herridslev Kirkebog findes under Datoen 6. Marts 1707 følgende Notits: »Lauridtz Rasmussens Datter af Herritzlev, hvis Navn er Else, blev døbt af Capellanen Hr. Jesper, og efterdi Qvinden, som bar Barnet, snøvlede, saa Hr. Jesper ej kunde forstaa, hvad hun sagde, Barnet skulde hedde, spurgte han Degnen Otho Madtzen, som sagde *Jens*; derpaa blev det døbt med det Navn Jens, men Forældrenes Villie var, at det skulde hedde *Else, hvilket navn det og kan med føje beholde*. — Qvinden, som bar dette Barn, var Jesper Mølleres Qvinde af Herritzlev«.

Efter dette lille Uheld maa det formodes, at der hengik en rum Tid, inden den gode Møllerkone igen blev brugt til Gudmoder.

Alfred Larsen.

Stridsholms Ager.

I Erikstrup, paa Gaarden Mariedals Jorder ved Vejen imod Maribo og skraas for Eriksvolde, ligger en Mark, der fra gammel Tid kaldes Stridsholms Ager. Sagnet fortæller, at der her i en fjern Fortid har staaet et stort Slag, og at de faldne fra dette er begravede i en Massegrav paa Stedet. Agerens Navn skulde hidrøre derfra. Den gamle Tækkemand i Erikstrup, Hans Jørgen Pedersen, som døde den 2. Marts 1952, fortalte, at han ved Deltagelse i Dræningsarbejde paa Marken havde bemærket, at medens man ellers overalt kom hurtigt ned til det gule Ler, var Jorden paa et enkelt Omraade sort helt ned i den Dybde, hvori der blev gravet til Dræningen. Han mente, at dette maatte være Stedet, hvor Massegraven var lagt.

Den gamle Tækkemand var dybt interesseret i sin Egns Historie og kunde fortælle adskilligt. Det meste deraf falder dog i det væsentlige sammen med de kendte Sagn om Eriksvolde.

G. Wiingaard.